

Discussienotitie “intergemeentelijke samenwerking”

ORO 21 maart 2013

Aanleiding

Op verzoek dhr. Van der Beek is dit onderwerp geagendeerd voor de ORO van 21 maart. In deze notitie wordt u voor de bespreking, in aansluiting op de motie “Herindeling gemeenten” van 28 februari jl., een aantal stellingen en vragen voorgelegd om te komen tot een verkenning van de samenwerkingsmogelijkheden.

De bestuurlijke en juridische context

Bestuurlijke context

Al vele jaren wordt er gediscussieerd over de kwaliteit van het lokaal bestuur, de schaal van gemeenten en provincies, de verhoudingen tussen de verschillende overheden, bestuurlijke vernieuwing en aanverwante thema's. Het huidige kabinet heeft de discussie met het recente regeerakkoord een nieuwe impuls gegeven. Het kabinet hecht groot belang aan overheveling van taken naar gemeenten en provincies. Decentralisaties, robuuste gemeenten en krachtige regievoerende provincies bepalen de bestuurlijke agenda. Volgens het regeerakkoord moeten gemeenten straks minimaal 100.000 inwoners tellen. Vooruitlopend daarop mogen gemeenten alvast zelf hun samenwerkingsverbanden organiseren.

Ondertussen werken gemeenten aan de uitvoeringskracht die nodig is om de decentralisaties goed vorm te kunnen geven. De VNG is van mening dat praktische samenwerkingsverbanden op dit moment belangrijker zijn, dan moeizame afgedwongen structuurdiscussies over de schaalgrootte van gemeenten. M.a.w. decentraliseren en herindelen gaan niet samen.

Het zoeken naar samenwerkingsvormen die de burgers optimaal bedienen wordt onnodig gefrustreerd, wanneer het Rijk dit als tijdelijke vorm en als een voorbode van herindeling beschouwt. Aldus de VNG.

De wettelijke context

Een wijziging van de gemeentelijke herindeling vindt plaats bij wet. In de wet Arhi (algemene regels herindeling) zijn de procesvoorwaarden, procedures en bevoegdheden van gemeenten, provincies en Rijk in geval van een bestuurlijke herindeling of grenscorrectie vastgelegd. De wet Arhi verplicht gemeentebesturen die willen herindelen tot een gezamenlijk, door de gemeenteraden vastgesteld, herindelingsvoorstel te komen.

Het Ministerie BZK werkt op dit moment aan een nieuw Beleidskader Herindeling. Dit kader wordt uitgewerkt overeenkomstig de actualiteit van het nieuwe regeerakkoord. In dit kader worden ook de inhoudelijke criteria beschreven waarop de minister herindelingsvoorstellen zal beoordelen. Verwacht wordt dat daarbij vooral gelet zal worden op robuustheid, uitvoeringskracht en duurzaamheid van de nieuwe gemeente, op lokaal en regionaal draagvlak voor het herindelingsvoorstel, bestuurlijk evenwicht in de regio, en interne samenhang ofwel dorpen- en kernenbeleid.

De parlementaire besluitvorming over zowel de decentralisaties als het vernieuwde beleidskader voor de herindeling is nog niet afgerond. Dit neemt niet weg dat de tijd dringt. Het is de bedoeling van de minister dat gemeenten al gaan samenwerken vóór 1 januari 2014! Om dat mogelijk te maken moet dit voorjaar (vóór 1 juni) duidelijk worden in welke verbanden de gemeenten willen gaan samenwerken bij de transities.

Stellingen en vragen

- De vraag is niet meer of we gaan samenwerken, maar met wie?

- **Voor het nieuwe takenpakket, heeft de gemeente Midden-Drenthe voldoende bestuurskracht!**
- **Wat zouden voor u de redenen zijn om over te gaan tot samenwerking?**
- **Welk toekomstbeeld heeft u voor ogen als de gemeente moet gaan samenwerken: Drenthe-Oost, West, Noord, Zuid of gaat uw voorkeur uit naar het zoeken van aansluiting bij de bestaande samenwerkingsverbanden?**
- **Heeft u voor de toekomst van Midden-Drenthe behoefte aan een analyse van de sociaal-economische en maatschappelijke ontwikkelingen?**
- **Samenwerken levert géén financieel voordeel op!**
- **Wanneer je als gemeente véél moet samenwerken om de taken goed uit te kunnen voeren, moet je consequent zijn en kiezen voor herindeling!**
- **College en raad moeten in het vervolgproces over decentraliseren, samenwerken en herindelen samen optrekken en daar concrete afspraken over maken!**
